

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Koningin

CZW
WVOB

Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.minbzk.nl

Contactpersoon
mr. drs. C.R. van Strijen
T 070 426 7136
cees.strijen@minbzk.nl

Kenmerk
2010-0000525362

Datum 5 augustus 2010

Betreft Nader rapport inzake het wetsvoorstel tot wijziging van de Gemeentewet in verband met de versteviging van de regierol van de gemeente ten aanzien van het lokaal veiligheidsbeleid

Bijlagen
4

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw Kabinet van 2 juni 2008, nr. 08.001631, machtigde Uwe Majesteit de Raad van State zijn advies inzake bovenvermeld voorstel van wet rechtstreeks aan mij te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 7 juli 2008, No. W04.08.0192/I, bied ik u hierbij aan.

Naar aanleiding van de opmerkingen van de Raad is een aangepast voorstel voorbereid en besproken in de ministerraad, hetgeen heeft geleid tot het vragen van voorlichting overeenkomstig artikel 18, tweede lid, van de Raad van State. Deze voorlichting is inhoudelijk betrokken bij het opstellen van het voorstel van wet zoals dat nu luidt; een afschrift van de voorlichting is als bijlage gevoegd bij dit nader rapport.

Het advies en de voorlichting zijn aanleiding geweest om het aanvankelijke voorstel met de daarbij behorende toelichting aan te passen, om recht te doen aan opmerkingen van de Raad.

1.

Het begrip 'integrale veiligheid' is breed. Anders dan de Raad, ben ik van oordeel dat het begrip waarde heeft, juist als het breed ('integraal') wordt ingevuld. Het duidt op een complexe werkelijkheid. Het gaat bij veiligheid immers niet alleen om problemen als overlast en criminaliteit, maar ook over verloedering, alcohol en drugsproblematiek of (geestelijke) gezondheid. Veiligheid is mede afhankelijk van beleidsvelden als (geestelijke) gezondheidszorg, wonen, leefbaarheid, werk, scholing en milieu. Bij integrale veiligheid zijn veel instanties betrokken zoals, diverse gemeentelijke diensten, Politie, OM, Bureau Halt, reclassering, welzijnswerk, jongerenwerk, bureau jeugdzorg, GG&GD, diverse andere (geestelijke) gezondheidsinstellingen, lokaal en regionaal onderwijs, woningbouwcoöperaties, horeca, bedrijfsleven (al dan niet in verenigingsverband), bewoners (al dan niet in verenigingverband) en belangengroepen. De veelheid aan beleidsvelden en de veelheid aan betrokken maatschappelijke spelers duiden op een bewustzijn dat veiligheid en veiligheidsgevoelens afhankelijk zijn van veel factoren. Al deze factoren dienen een rol te spelen in de aanpak van onveiligheid en onveiligheidsgevoelens – en de aanduiding 'integrale veiligheid' is dus functioneel. In het verlengde daarvan wordt gesproken van het integraal veiligheidsplan: een document waarin staat beschreven wat de gemeente – in de vier jaar waarop het

plan ziet – wil bereiken op het terrein van de lokale integrale veiligheid, en wat daarvoor nodig is. Het plan is geen doel op zich, maar een middel om zeker te stellen dat iedere gemeente zich structureel inzet voor de lokale veiligheid. Ik deel niet de opvatting van de Raad dat wettelijke verplichting op dit punt niet nodig is. Ik acht het juist onontbeerlijk dat elke gemeente beschikt over een dergelijk plan. De memorie van toelichting is aangevuld met een onderbouwing van deze opvatting. Daarnaast meen ik dat enige sturing nodig is wat betreft de totstandkoming en de inhoud van het plan. Volgens de eindrapportage Monitoring van het Bestuursakkoord (VNG, juli 2009) heeft 81% van de gemeenten een veiligheidsplan. Uit analyse van bestaande veiligheidsplannen blijkt echter dat gemeenten nog niet altijd slagen in het integraal benaderen van veiligheid. Te weinig plannen maken duidelijk wat er van de partners verwacht moet worden om de ambities te verwezenlijken. Zo blijkt volgens bovengenoemde monitor slechts 46% van de gemeenten in dit beleidsplan een beschrijving op te nemen van de gemeentelijke inspanningen bij het leggen van verbindingen tussen de veiligheidsketen en de zorgketen in en om het onderwijs. Ook is gebleken dat er bij de partners een duidelijke wens bestaat dat gemeenten hun regisserende rol ook daadwerkelijk oppakken. Dit is namelijk, ondanks de beleidsplannen, lang niet overal het geval. In dit verband wordt onder regierol verstaan dat de gemeenten het initiatief nemen en richting geven aan de gezamenlijk te leveren inspanningen om de veiligheid in de gemeente te vergroten. Na inwerkingtreding van de voorgestelde bepalingen dienen gemeenten eerst te beschrijven waarvoor ze partners nodig hebben en wat ze van deze partners verwachten. Vervolgens zullen concrete afspraken worden gemaakt met deze partners over hoe de doelen en ambities gezamenlijk kunnen worden waargemaakt. Op die wijze geven de gemeenten invulling aan hun regierol. Het derde lid van het voorgestelde artikel 148a strekt ertoe de kwaliteit van de gemeentelijke integrale veiligheidsplannen te verbeteren en komt daarmee tegemoet aan die wens van de partners.

Datum
5 augustus 2010
Kenmerk
2010-0000525362

Gelet op het bovenstaande acht ik een wettelijke verplichting voor het vaststellen van een integraal veiligheidsplan gewenst. Omdat er al veel (integrale) veiligheidsplannen zijn, doet deze verplichting materieel de administratieve lasten voor gemeenten hooguit beperkt toenemen. Ik bestrijd overigens de opvatting dat het in dat geval om een *overbodige* administratieve belasting gaat: de verplichting zorgt ervoor dat voor iedereen helder is dat de gemeente een regisserende rol heeft en dat in elke gemeente over integraal veiligheidsbeleid wordt nagedacht. Het brengt de gemeente beter in positie op het terrein van de lokale integrale veiligheid.

Naar aanleiding van de opmerkingen van de Raad is overwogen een bevoegdheid te creëren (hetzij voor de burgemeester hetzij voor het college van burgemeester en wethouders) om zo nodig verplichtingen op te leggen aan voor de uitvoering van het gemeentelijke veiligheidsbeleid noodzakelijke partners. Uiteindelijk is, mede naar aanleiding van de voorlichting van de Raad, hiervoor niet gekozen, omdat samenwerking beter bereikt kan worden langs de weg van overreding en gezag dan via het opleggen van verplichtingen. Bovendien is het, gelet op de veelheid en veelsoortigheid van de relaties, niet eenvoudig vorm te geven aan een doorzettingsmacht die effectief is, maar toch ook rekening houdt met formele posities van de diverse partijen.

Toch heeft de constatering van de Raad dat het wetsvoorstel niet voorziet in extra bevoegdheden geleid tot een aanpassing: voorgesteld wordt de burgemeester in dit domein een expliciete positie te geven om de voor de uitvoering van het veiligheidsplan noodzakelijke samenwerking te stimuleren en te optimaliseren. Gelet

op de gedachte positie van de burgmeester, is in het aan de Raad voorgelegde artikel 154b (nu artikel 148a) geschrapt de bepaling over het maken van afspraken door het college. In de memorie van toelichting wordt uiteengezet op welke wijze de rol van de burgemeester in het kader van dit wetsvoorstel ingevuld zou kunnen worden, en hoe zijn inzet in dit domein zich verhoudt tot de bevoegdheden van de wethouders. Tevens zijn het belang en de inhoud van het wetsvoorstel verduidelijkt, en wordt ingegaan op de door de Raad aangegeven alternatieve sturingsmogelijkheden.

Datum
5 augustus 2010
Kenmerk
2010-0000525362

Terecht stelt de Raad dat het brede sociale veiligheidsdomein wordt gekenmerkt door onderling sterk van profiel verschillende actoren. Juist hierom is het belangrijk dat er in het integraal veiligheidsplan, op basis van een analyse, beschreven wordt wat er van de verschillende partijen wordt verwacht. Dat kan ook helpen om te voorkomen dat verschillende partijen elkaar in de weg lopen.

2.

In artikel 148a (dat was artikel 154b in de aan de Raad van State voorgelegde tekst) is er uitdrukkelijk voor gekozen te bepalen aan welke voorwaarden een veiligheidsplan moet voldoen. In nog lang niet alle bestaande veiligheidsplannen komen de bedoelde onderdelen expliciet aan bod. Door vast te leggen dat het veiligheidsplan de doelen, de te behalen resultaten en de daarvoor te leveren inspanningen bevat, wordt voor een deel de kwaliteit van het plan geborgd. Daarnaast geven deze onderdelen de gemeenteraad de mogelijkheid na vier jaar het college te controleren op de uitvoering van het beleid, en zo nodig om tussentijds te sturen, indien zou blijken dat de gestelde resultaten niet gehaald dreigen te worden. Dit kan alleen als de doelen en te behalen resultaten vastliggen. De bepaling dat ook de verwachte inspanningen van externe partners moeten worden opgenomen in het plan, draagt bij aan een integrale benadering van veiligheid. Ik kies er dus voor om de voorgestelde bepaling grotendeels intact te laten.

Gelet op de periodiciteit van de plannen, is het bij nadere beschouwingen niet noodzakelijk te bepalen dat ook de prioriteiten worden opgenomen in het plan: deze blijkt voldoende uit de keuze voor de doelen. Wenst een gemeente een (nadere) prioritering aan te brengen, dan laat de bepaling ("in ieder geval") daartoe voldoende ruimte. Op dit punt volg ik de Raad van State; dat onderdeel is derhalve geschrapt.

3.

Nu het wetsvoorstel geen bepaling (meer) bevat met betrekking tot het maken van afspraken, kunnen de opmerkingen van de Raad dienaangaande buiten beschouwing blijven.

4.

Dit advies wordt gedeeltelijk gevolgd. In de reactie op de opmerking onder 2 is dit nader toegelicht.

5.

Beide redactionele kanttekeningen van de Raad zijn overgenomen, met dien verstande dat het woord "verlangd" is gewijzigd in: verwacht. Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om een aantal technische en redactionele verbeteringen door te voeren.

Ik moge U verzoeken het hierbij gevoegde gewijzigde voorstel van wet en de gewijzigde memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
Minister van Justitie,

Datum
5 augustus 2010

Kenmerk
2010-0000525362